

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

Upravništvo:

Kraška ulica št. 14
Telefon št. 36.Račun iz. pošt. ček urada
št. 11.849.

Beograd, 22. decembra.

Vprašanje imenovanja vojnega ministra je danes dospelo do kritične točke. Demokrati, opirajoč se tudi na stališče obeh manjših grup, so ostali nepopustljivi in brezpogojno izključujejo povratek generala Zečevića na čelo vojne uprave.

Ni dvoma, da so v tem oziru simpatije vse javnosti, ne izvenjsi celo modernejše misleče radikalne kroge na njihovi strani.

Odstranitev dosedanjega vojnega ministra se splošno smatra kot prvi korak za odpravo režima v naši vojni upravi, ki se ni dovolj zavedal parlamentarnega značaja naše države, v kateri ne more biti nobene državne funkcije, ki bi ne slonela na avtoriteti narodne reprezentacije in ki bi se ne izvrševala po volji večine parlamenta. Vojni minister, četudi je general, ne more biti le vojak. Vsi njegovi ukrepi morajo biti v skladu s splošno politiko ostale vlade, brez katere vodnosti se tudi v armadi ničesar zgoditi ne sme.

Baš v tem oziru je zanimavljiva v zadnjem času slučaj, ki kažejo, da general Zečević ni vedno zavedal parlamentarno odgovornega značaja svoje pozicije. Odstavitev vojvode Bojovića kot šefa generalnega štaba, ki se je izvršila brez vodnosti vlade in na način, da je vojvoda šel iz službenega lista izvedel, da je odločitev, je vzbudila mnogo slabe krvi in pojačala odločnost, da se tudi v vodstvu vojne uprave brezpogojno uveljavi strogi ustavni princip. Zahteva demokratov je v tem oziru velikega načelnega značaja in ustvarja koristen in potreben preudarek za bodočnost.

Da bi razčiščevanje tega vprašanja krize ne zavleklo še bolj, so demokrati danes sestavili formulo, ki tvori dobro izhodišče iz težkoč. Predložili so, da naj provizorično gosp. Pašić kot ministar predsednik prevzame vodstvo vojnega ministarstva, dokler se ne najde oseba, ki bo vseh 14 parlamentarnih načel in kroni. Ves dan so danes trajala pogajanja in g. Pašić je bil dvakrat pri kralju v avdienci. Zvečer se je razvedelo, da je krona odobrila formulo, ki bo omogočila, da po tolikih peripetijah in pretresljivih vendarle dobimo tik pred Božičem novo vlado. Z odobritvijo krone je odobreno tudi strogo ustavno načelo, ki ga je demokratiški klub v tem vprašanju zastopal.

Parlament bo imel svojo prihodnjo sejo šele po Božiču dne 28. decembra. Njegov zakonodajni odbor pa si ne sme privoščiti prazničnega oddiha. V smislu ustave morajo biti v zakonodajnem odboru razpravljene vse uredbe, izdane do 28. junija v toku šestih mesecev, ako hoče parlament na njih kaj spreminjati ali jih ukiniti, ker sicer ostanejo v prvotni svoji obliki v veljavi. Takih uredb je bilo, kakor znano, okrog 600 in večina jih je še nerevidiranih. Na srečo je številni tistih, ki so sporne, razmeroma jako majhne, vse druge bodo mogle biti sprejete, odnosno ukinjene v glasovanjih brez debate. Stranke so se danes sporazumele glede načina postopanja in bo tudi to delo šlo po sreči.

V zadnjih dneh decembra pa bo moral parlament še odobriti buđetni provizorij, da omogoči državi redno in na zakonit način gospodarstvo tudi v novem letu.

ODLIKOVAN DEMOKRATSKI POSLANEC.

Beograd, 22. decembra. (Izv.) Nj. V. kralj je odlikoval poslanca demokratske stranke, Slavka Sečero, z redom Sv. Save III. stopena.

BOLNA DECA V DRŽAVI.

Beograd, 22. decembra. (Izv.) Oddelek za zaščito dece v ministarstvu za socialno politiko sestavlja pregled duševno ali fizično bolnih otrok v naši kraljevini. Po dosedanjih podatkih imamo v naši državi 550 slepih, 1862 gluhih in nemih, 2687 poškodovanih, 1802 duševno omejenih 1915 škrofuloznih in 286 sifilitičnih otrok. Ker pa še niso zbrani vsi podatki, je pričakovati, da bo natančno število še nekoliko večje.

OKROŽNI URADI ZA ZAŠČITO DELAVSTVA.

Beograd, 22. decembra. (Izv.) Ministarstvo za socialno politiko objavlja, da so začeli okrožni uradi za zaščito delavcev že posloovati in pozivljajo vsa podjetja, da priložijo svoje delavstvo in uradništvo.

VOJVODA BOJOVIĆ V AVDIJENCI

Beograd, 22. decembra. (Izv.) Kralj Aleksander je sprejel danes bivšega načelnika generalnega štaba, vojvodo Bojovića, v osebni avdienci.

Borba za vojnega ministra

PAŠIĆ PROVIZORIČNI VODJA VOJNEGA MINISTRSTVA. — NACELNI POMEN SPORA. — KABINET BO DANES IMENOVAN.

Beograd, 22. decembra. (Izv.) Ob 11. dopoldne je Ljuba Davidović posetil ministrskega predsednika Pašića in mu sporočil, da Demokratiški klub brezpogojno zahteva izmenjavo vojnega ministra. Pašić je takoj obvestil o tem radikalni klub, ki je sklenil, da prepušča v tem oziru Pašiću proste roke. Nato je odšel Pašić na dvor in poročal kralju o položaju.

Popoldne se je vršila nova konferenca med g. Pašićem in Davidovićem. Gospod Pašić je skušal s vsemi mogočimi razlogi utemeljevati vstrajanje radikalcev na zahtevi, da ostane vojni minister tudi še

nadalje general Zečević. G. Davidović je končno predložil g. Pašiću novo solucijo, da namreč g. Pašić sam prevzame portfelj vojnega ministra za čas, dokler se ne najde primerna osebnost. G. Pašić je obljubil, da bo o predlogu referiral kroni in da bo po sporazumu z radikalno stranko sporočil g. Davidoviću definitivni odgovor.

Popoldne je bil Pašić znova pri kralju. Avdienca je bila jako dolga. Zvečer se je izvedelo, da je kralj odobril predlog g. Davidovića. Novi kabinet bo jutri imenovan.

Zakonodajni odbor bo delal tudi čez praznike

Beograd, 22. dec. (Izv.) Danes popoldne se je vršila z ozirom na politično situacijo konferenca zastopnikov skupščinskih klubov o načinu, kako bi se do dne 28. decembra moglo rešiti v zakonodajnem odboru uredbe, katerih razpravo ustava do tega termina predpisuje. Po daljši diskusiji je bilo sklenjeno, da se vse uredbe, ki jih ima zakonodajni odbor še rešiti, razdeli v tri kategorije in sicer: 1.) uredbe za katere so se vse stranke sporazumele, da se sprejmejo brez debate, 2.) uredbe, ki se imajo ukiniti in 3.) one o katerih se bo vršila še podrobna razprava.

Predstavnik klerikalcev posl. Hohnjec je zahteval, da zakonodajni odbor za čas katoliškega Božiča ne posluje. Odbor pa

je sklenil, da za ta čas odpadejo v zakonodajnem odboru samo oni posli, ki se jih proglašajo za sporna.

Na osnovi sporazuma je bil za delovanje zakonodajnega odbora odrejen sledeči program: Jutri pridejo na vrsto uredbe o davku na vojni dobiček, potem uredba o upravi fondov, o nošenju orožja, o šendarmiji in uredba o prevozu preko rek in jezerov. Pojutrišnjem na dnevno v razpravo uradnih uredb. Do dne 24. morajo vse sekcije dovršiti svoje delo in sporočiti odboru svoje predloge. O neopornih uredbah, ki se imajo sprejeti ali ukiniti, se bo glasovalo brez debate. Dne 27. in 28. se vrši diskusija in glasovanje o ostalih spornih uredbah.

Prva seja zagrebškega občinskega sveta

EKSODUS BLOKAŠEV. — RADIČEV MANDAT RAZVELJAVLJEN.

Zagreb, 22. decembra. (Izv.) Danes ob 16. uri se je vršil prvi sestanek novo izvoljenega zagrebškega občinskega sveta. Navzočih je bilo vseh 50 zastopnikov. Sejo je otvoril mestni načelnik dr. Petrik, ki je prečital pismo vlade, da Stjepan Radić in Slavko Kaurić ne moreta biti verificirani, ker v prejšnjem občinskem svetu nista hotela prisesti in sta zaradi tega izgubila za tri leta državljanske pravice. Nato so občinski svetniki-narodni poslanci Hrvatskega bloka, Stjepan Radić, Gjuro Surmin in dr. Mirko Košutić izročili načelniku dr. Petriku dopis, v katerem izjavljajo, da zaradi dela za hrvatsko državo ne morejo sodelovati pri delu mest-

nega sveta, vsled česar odlagajo svoje mandate. Dr. Petrik jim je odgovoril, da jim pisma sploh ni treba čitati, ker njihovi mandati še niso verificirani, neverificirani zastopniki pa ne morejo zahtevati, da senjnih odstop vzame na znanje.

Sledilo je glasovanje o neverifikaciji mandatov Stjepana Radića in Slavka Kaurića. Hrvatski blok se je pred glasovanjem odstranil. Ker pa je v zmislu občinskega volilnega reda smatrati take glasove, kakor da so oddani za predlog, mandata Radića in Kaurića nista bila verificirana.

Seja je potekla sicer popolnoma mirno, brez incidentov.

Prepoved valutne špekulacije v Avstriji

Dunaj, 22. decembra. Zvezni finančni minister je izdal provizorično naredbo, po kateri se izozemlja plačilna sredstva v svrhu špekulacije ali oddaje premoženja ne smejo niti pridobivati niti oddajati.

Aretirani Karlovi pomočniki

Budimpešta, 22. decembra. Predsednik zatožnega senata budimpeštanskega kazenskega sodišča je v procesu proti obtožencem zaradi izdaje Stefanu Rakowskemu in tovarišem izrekel končno veljavno razsodbo. Grof Andrassy, Borovicki in Lorencz so oproščeni, Stefan Rakowsky, grof Sigray, dr. Gratz ter Avgust Schnitzler, ki je v tem trenutku še prost, bodo aretirani in se odvedejo v preventivni zapor. Zahteva po aretaciji Stefanu mladšemu in Aleksandra Alexala je bila zavrnjena. Povelje za aretacijo bodo izdana jutri.

ODMEVI ČEŠKO-AVSTRIJSKEGA SPORAZUMA.

Praga, 22. decembra. (Izv.) K obisku avstrijskega zveznega predsednika in zveznega kancelarja v Lani poroča „Československa republika“, da se je dosegl v Lani ogromen moralni uspeh, ki bo blagodejno vplival na razmere v srednji Evropi in trajno zagotovil srednjeevropski mir. Predsednik republike, Masaryk, je primerjal v nekem razgovoru uspeh konference v Lani z uspehom washingtonske konference.

PONESREČEN EKSPRESNI VLAK.

Benetke, 22. decembra. Pri mostu v S. Antoni di Padua sta nočjo ob 21.45 zadela skupaj iz Pariza prihajajoči vlak in ekspresni vlak Trst-Rim. Iz Mestra in iz Benetk so bili odpotniki za več gora pomožni vlaki.

Konzularni delegati za izseljenje

Beograd, 22. decembra. (Izv.) Zunanje ministarstvo je objavilo poziv, da naj se vsi naši izseljenci, ki potujejo v Ameriko preko Francije, javijo v Parizu pri našem konzulatu, kjer se bo poseben delegat zavezal za interese teh izseljencev. Taki delegati bodo izseljencev tudi pri vseh drugih naših konzulatih na razpolago.

REDUKCIJA URADNIŠTVA V NOTRANJEM MINISTRSTVU.

Beograd, 22. decembra. (Izv.) V notranjem ministarstvu se je pričela izvrševati redukcija uradništva. Odpušteni bodo v prvi vrsti nadštevni praktikanti in poročne ženske.

AVSTRIJSKI BANKOVCI PO 50.000 KRON.

Dunaj, 22. decembra. Generalni svet Avstrogrške banke (za avstrijsko polovanje) je na današnji seji pod predsedstvom guvernerja dr. Spitzmüllerja s pritrditvijo vlade sklenil emisijo bankovcev po 5000 in po 50.000 kron. Izdali se bodo prejane v drugi polovici meseca januarja.

ČEŠKA ISČE ZUNANJE INVESTICIJSKO POSOJLO.

Praga, 21. decembra. (Izv.) Kakor poroča „Prager Tagblatt“, se pogaja češkoslovaška vlada z različnimi inozemskimi, v prvi vrsti angleškimi in francoskimi bančnimi konsorciji za posojilo v znesku šestih milijard češkoslovaških kron, ki bi se uporabilo v investicijske svrhe.

NAJISTAREJŠI FRANCOŠKI ŠKOF UMRL.

Pariz, 21. decembra. Doyen francoskih škofov kardinal Cabrières, ki je bil škof v Montpelieru, je danes v starosti 84 let umrl.

Veleposlaniška konferenca potrdila šopronjski plebiscit

Pariz, 22. decembra. Poslaniška konferenca je vzela na znanje izid ljudskega glasovanja v Sopronju in je naročila pododseku komisije, naj izdela načrt direktiv za aplikacijo izida ljudskega glasovanja, katero naj bi vodili zavezniški generali.

Dunaj, 22. decembra. Pri plebiscitu je dobila, kakor poroča šopronjski „Helmutsdienst“ v občinah Warendorf,

Holling, Wolf, Krenzbach, Agendorf, Harkau, Kolenhof in Zinkendorf kljub terorju Avstrija 7885 glasov, Madžarska pa 6765. Razmerje je za Avstrijo 54-6%, za Madžarsko 45-4%. Madžari so dobili večino v Zinkendorfu, ki ga Avstrija že pri sklepanju st. germanske pogodbe ni zahtevala, ter v Hollingu, kjer so razvili Madžari silen teror.

Zaključek konference v Londonu

BRIAND ODPOTOVAL. — LJUBOSUMNA ITALIJA. — NEMCIJA MORA PLAČATI!

Pariz, 22. decembra. (Izv.) Briand je odpotoval iz Londona ob 14. in dospel v Pariz okrog 21. Lloyd George ga je spremljal na kolodvor in se v prisotnosti Berthelota in Loucheurja ter raznih izvedencev prisrčno poslovil od njega. Zadnjikrat sta konferirala državnik današnji od 11. do 13.

Pariz, 22. decembra. (Izv.) Agence Havas poroča, da sta se Briand in Lloyd George sicer sporazumela v vseh vprašanjih, da pa nista ničesar odločila, kar more o vprašanjih, katere sta načela, končnoveljavno sklepali samo prihodnje zasedanje vrhovnega sveta. Oba državnika torej nista podpisala nobenih dokumentov.

Pariz, 22. decembra. (Izv.) Sestanek Brianda z Lloydom Georgem je silno razburil politične kroge ostalih zavezniških držav. Včeraj je italijanski poslanik v Londonu marki De Martini posetil Lloyd Georgea in izrazil obžalovanje, da Italija ni bila povabljena k tem posvetovanjem. Zvečer je obiskal belgijski poslanik Montheur Brianda, kateri ga je informiral o vsebini razpravljanj med obema ministrskima predsednikoma.

London, 22. decembra. (Izv.) Angleška vlada bo jutri z zastopniki londonske industrije in bank razpravljala o problemu financ Evropa. Drugi teden bo v Parizu podobna konferenca zastopnikov vlade in pariških finančnikov, katere se udeležijo tudi zastopnik angleške vlade.

Pariz, 22. decembra. (Izv.) „Temps“ odklanja v uvodnem članku misel na jamstveno pogodbo med Anglijo, Francijo in Nemčijo in priporoča francosko-angleško pogodbo v svrhu zagotovitve

izpolnitve členov 42 in 48 versajske pogodbe. Nemčijo bodo zavezniški pozvali, naj poda izjavo, da na svojem ozemlju ne bo dopustila organizacij in pokretov, ki bi povzročalo rovarstvo proti zaveznikom.

Pariz, 22. decembra. Kakor poročajo londonski posebni poročevalci tukajšnjih listov soglasno, so porazgovorili med Briandom in Lloyd Georgem pri vodnji do sporazuma glede nemških reparacijskih odplačil v januarju. Vprašanja splošnega značaja, zlasti finančni problem, rusko in orijentalno vprašanje kakor tudi vprašanje razorožitve, ostanejo pridržana vrhovnemu svetu v Cannes.

Izvedenci so se včeraj dokončno domenili, da danes dopoldne predloži obema ministrskima predsednikoma priporočila glede nemških odplačil dne 15. januarja in 15. februarja; po teh priporočilih bi se odklonila vsaka misel o moratoriju. Na ta način bi prišlo francosko stališče do veljave. Nemčija bi bila primorana, izvršiti izplačanje zapadlih 500 milijonov zlatih marek. Znesek 20% izvozne vrednosti bi se mogel postiti pri strani, ker je večina, ma odplačan s prirodnimi dajatvami. Priporočilo naglašja plačilno zmoglost Nemčije s statističnimi dokazi in sledi pa končno, da more Nemčija nasproti trditvam note državnega kancelarja na reparacijsko komisijo plačati določene vsote. V priporočilu se priporoča več odredb, zlasti razširjenje pooblastil francoskega odseka in stroške nadziranja nemške izvozne trgovinske statistike, da se prepreči ponovitev trditve o plačilni nezmožnosti nemške vlade. Končno se vztraja in zavaruje belgijska prioriteta.

Pesimistični glasovi o razorožitvi

Nezadovoljstvo na Japonskem.

London, 22. decembra. (Izv.) Tukajšnji ameriški poslanik Harwey je izjavil časnikarjem, da washingtonska konferenca nikakor še ni dospela v svojem delu tako daleč, da bi bilo smatrati, da bo kmalu končana. Japonski princ Tokugava je izjavil, da je vprašanje Santunga toliko kakor še nerešeno, in „Daily Telegraph“ piše, da se vprašanje mornariške razorožitve absolutno še ne bliža rešitvi ter da ni nobenega vzroka, soditi uspehe konferenc optimistično.

Tokio, 22. decembra. (Izv.) „Chicago Tribune“ doznava, da dolže tokijski politični krogi japonsko delegacijo v Washingtonu, da ni z zadostno energijo zastopala interesov države na razorožitveni konferenci. Več uglednih novinarjev je ustanovilo protiameriško zvezo. Sploh je japonska javnost zelo razburjena zaradi velikih koncesij japonske delegacije.

JAPANSKO-KITAJSKE DIFERENCE.

Washington, 22. decembra. Pri konferenci med kitajskimi in japonskimi delegati je došlo glede vprašanja o tings-tauski železnici do tolikega nesoglasja, da je zastalo delo konference. Sodijo, da bodo japonski delegati dobili navodila od svoje vlade šele tekom enega tedna.

KONFERENCA BALTIJSKIH DRŽAV.

Reval, 22. decembra. (Izv.) Danes se je zaključila konferenca baltijskih obrobni držav. Na konferenci so se določile splošne smernice gospodarske politike napram Rusiji in se je izdelala podlaga za bodočo trgovinsko pogodbo z Rusijo. Politična vprašanja bodo obravnavali zunanji ministri baltijskih držav meseca januarja.

Pred sestankom vrhovnega sveta

Pariz, 22. decembra. Konferenca zunanjih ministrov Francije, Anglije in Italije se bo sestala v najkrajšem času v Parizu, da se posvetuje o vprašanju bližnjega vzhoda. Vrhovni svet bo sklepal o sklicanju mednarodne gospodarske konference, ki bo imela nalogo, proučevati sredstva za gospodarsko vzpostavitev Srednje Evrope. Te konference bi se udeležila eventualno tudi Rusija.

ODMEVI DUNAJSKIH IZGREDOV.

Dunaj, 22. decembra. (Izv.) Komunistično glasilo „Die rote Fahne“ poroča, da je zvezno državno pravdnistvo vložilo tožbo proti odgovornemu uredniku lista zaradi vseh uvodnih člankov, ki so izšli po 1. decembra, t. j. po dnevu plenitev. Tudi proti odbornikom komunističnega delavskega sveta je vložena tožba zaradi hujškanja k razrednemu sovraštvu.

KOMUNISTIČEN EKSPERIMENT V MEHIKI.

Washington, dne 22. decembra. (Izv.) Tekstilni delavci v Pueblu (Mehika) in okolici so razglasili sovjetsko republiko in si razdelili posestva tamošnjih špancev. Med španci in mehičansko vlado je zadnje čase opažati precejšnjo napetost, ker je mehičanska vlada pred tedni konfiscirala nekaj posestev tamošnjih španckih podanikov.

NOVI KMETSKI NEMIRI V RUSIJI.

Kodanj, 22. decembra. (Izv.) Iz Helsinkija poročajo, da je v severozapadni Rusiji izbruhnila kmetijska sevtarja, kar so prišli sovjetski vojniki pobirati davek v naravnih. V Odvolerju so kmetje postrelili več vojakov.

JAGOW V JEČI.

Berlin, 22. decembra. (Izv.) Danes je Jagow nastopil svojo kazen v jetniški delni zaporu.

Gospodinski koledar „Jugoslav. Matice“

Kar smo že davno pogrešali, kar je manjkalo osobito našim gospodinjam, to nam je dala sedaj naša „Jugoslovenska Matice“, ki je izdala pod spretnim uredništvom priznane pisateljice Ute, Gospodinski koledar. V tri dele je razdeljen Gospodinski koledar. Prvi del obsega koledar, kolkovne in pošne pristojbine, mere in uteži, in kratke podatke o naši vladarski hiši. Temu sledi cela vrsta izbranih člankov naših prvih strokovnjakov in strokovnjakinj, o gospodinjstvu. Univerzitetni profesor dr. Kušelj, priloži članek „Žena kot soproga in mati“, o zaščiti materinstva in dojenčkov piše Alojzija Štebi. Minka Govekarjeva razpravlja o „Poklicu gospodinje“. „Mate-ram“ pa je napisala toplo občutne besede Marica Bartol, nakar sledi vsega uvaževanja vreden članek Marije Kmetove, „Nekaj besed“. Razdelitev dnevnega dela v gospodinjstvu, Jerica Zemljanova uvaja strokovne članke o „gospodinskem šolstvu“. Inž. Rado Lah-a in „Kmetijsko gospodinjstvo tečaj po deželi“, g. Rohrmann sta nadaljna članka, ki strokovnjaško obravnavata naše še vse premalo razvito gospodinjstvo. Sledijo praktični nasveti za gospodinje, ki jih uvaja članek od Jerice Zemljanove „Velika noč v gospodinjstvu“. Članku sledi temeljni spis g. Črnogaja, ki je bogat najboljših nasvetov za gospodinje.

O naših narodnih nošah spominja prof. Sič. Ko prejme gospodinja še koristne nasvete za dom in za kuhinjo, zaključuje poselski red izvrstno urejen in bogat del koledarja.

Drugi del je izpolnjen s „Troškovnikom“, ki je sestavljen tako pregledno in tako obsežno, da navaja naravnost vsako gospodnjo k rednemu zapisovanju vseh izdatkov. Po pravici pravi pisateljica, da je troškovnik spominjska knjiga vsake družine. Zato je prav, da mu je odmerjen tako velik prostor, 112 strani velike osmerke. Koledarju so še pridruženi številni oglasi, ki so „Jugoslovenski Matice“ v čast, pa tudi v vestno podporo, vsled česar se naj gospodnje ozirajo na trdke, ki imajo zmisel za „Jugoslovensko Matice“.

Gospodinski koledar „Jugoslovenske Matice“ je vezan in šteje brez inseratov 100 strani velike osmerke. Velja za člane 20 kron, za nečlane pa 30 kron in se naroča pri „Jugoslovenski Matice“, Ljubljana, Pred Skofijo št. 21.

Gospodnje! Naj ne bo slovenske hiše, ki ne bi imela Gospodinskega koledarja „Jugoslovenske Matice“.

CLAUDE FARRÈRE: 60
Morski ropar
(Le Pilibustier des Mers.)

„Torej,“ pravi Ludvik Guénolé in je nekako v zadregi, „kakor vidim, mojega brata Tomaža ni doma...“

„Bogme, ni ga,“ pravi stari Malò in prijazno proži roko došlecu. Tomaža ni doma. K večerji pa pride gotovo. Kar tu ga počakaj, sicer ti bo njegova sestra Mina zamerila, saj kar menca same radovednosti, da bi te izpraševala. Le tu ostani, dečko moj, pa klobuk obesi tjakaj, saj mu še krajce premencaš, če ga boš še dlje tako obračal med prsti. Le ostani, ti pravim. Z nami poješ zalogaj, večerje, da nam napraviš veselje vsem skupaj, — mati ima kuro v loncu... I hudiča, sinko moj, tu ostaneš, pa je! Saj menda nočeš, da se zameriš? Ali pa morda nisi naš domač?”

Tako prisrčno vabljen, mora Guénolé ostati.

Posetnikov v hišo v Strojarski ulici baš ni prihajalo preveč. Dasi sta sedaj bogata, pametna Malò in Perina le nista menjala načina svojega življenja. Obema se je zdelo, da sta že prestara, da se udajata kakršnikoli novi modi, pa če je ta novotarija na videz še tako lepa ali dobra. Ali pa, če le tako izgleda... Tomaž naj dela pozneje, kakor hoče, in naj bo po mili volji bodisi meščan ali plemič. Njegov oče in njegova mati pa sta rojena ribič in ribičevka, in tako hoče tudi umreti. Vkljub temu se pa seveda okoristita s svojim poznim bogastvom, v kolikor gre za bistveno korist. Privoščita si sedaj pač več miru in več udobnosti, kaj boljšega pod zob in čašo boljšega na mizo, nazadnje na mehko ležišče; toda nič več. Zlasti pa ničesar, kar bi bilo bolj za veselje tujcem ko domačinu. Ni Malò, ni Perina nista sedaj v bogastvu hotela videti v svoji hiši tiste nakošatene jare gospe, ki se imenuje boljšo družbo, tistih ljudi, ki poprej niso nikdar mislili na Strojarsko ulico, ko sta Malò in Perina bila še nemaniča.

Zato prihajajo sedaj le dobri domači prijatelji, tisti iz prejšnjih časov. Tem pa so vrata na stežaj odprta. Ludvika Guénoléja smatrajo po usodi za Tomaževega brata, skoraj že po krvi, kakor je po duhu v resnici bil, in njegov prihod je vedno izzval veliko in iskreno radost v hiši.

Sama, ali skoraj toliko kakor sama, — kajti stari Malò je po večerji nekoliko zadremal v svojem naslanjaču in tako pričakoval, da se prikaže kokaš v skledi, — kramljata Mina in Ludvik.

„No,“ vpraša Mina, ko je dolgo brodila okrog glavnega vprašanja kakor mačka okrog vrele kaše, — „no, kam pa hodi pravzaprav Tomaž in kje preživlja toliko ur, ko ga ni pri nas doma?“

„Ne vem tega,“ odgovori Ludvik in je nekako lesen.

V resnici je le domneval. Toda najstrožja resničoljubnost ga ni mogla siliti, da pove nekaj, česar še sam ne ve prav dobro. Vrhutega pa mu ni bilo ljubo, da bi izdal tajnosti drugih, četudi v najboljšem namenu.

Nezaupna pa vstraja Mina pri svojem izpraševanju.

„Kaj, tudi vam, svojemu poročniku in pomorskemu bratu, ne pove Tomaž ničesar?“

„Ničesar!“ pravi Ludvik. To pot pa je odgovoril nekako grenko, in tenkosilna Mina je takoj zapazila ta ton. Zato je tudi takoj razumela, da govori Ludvik istino. Ona sama je dobro razumela, da se drugi žaloste in jeze nad takšnim obnašanjem Tomaževim, in da, kakor ona, trpe, da jim krati deležništvo svojih tajnosti.

„Če je tako,“ zopet pravi, „pa govorite ž njim in ga dobro izprašajte ter poskusite, da kaj izveste. Prisegam vam namreč, da sem zelo v skrbeh in da stavim glavo, če ni tukaj kakšna čarovnja...“

Ludvik Guénolé na to prikima, saj je tudi sam prepričan o tem, in z najboljšim vzrokom! Kajti Juana je v Saint-Malò, in to je vzroka dovolj, da pričakuje Ludvik največjih ne- vščnosti, ki utegnejo še nastati...

On sam, Ludvik Guénolé, je sicer mnogo jasneje gledal ko njegov brat Tomaž, to pa brez svoje zasluge, kajti mali bog ljubezni Kupido dobro strelja in oslepi vsako svoje žrtev. Guénolé je torej videl mnogo jasneje in je takoj izpočetka, ko so prispeli v domačo Dobro luko, izprevidel, koliko velikih težav nasprotuje prodrzemu podjetju Tomaževemu, ki si je domislil, da pride v staroslavno in krepostno strogo mesto Saint-Malò dekle, najdeno bogvekje, morda čarovnico, vsekakor ajdovko, ki je morda vrhu vsega tega še vlačuga. Vsa zadeva je mnogo več ko nemo- goča. Niti razmišljati se ne da o njej!

Toda Tomaž ni takrat vprašal niko- gar za svet, in tudi pozneje ni potreboval nikakršnega svedoka. Prav sam je delal na svojo pest in na skri- val, celo pred Ludvikom samim, ko je spravil Juano v čolnu na kopno in jo spremlj skozi Velika vrata. Na tihiem je bil sicer Ludvik zaradi tega skrivanja precej užaljen, saj je po- menilo, da mu brat Tomaž ne zaupa dovolj, toda Ludvik je bilo vendar le po godu, da ni udeležen. Kajti kadar se bo Tomaž začel kesati, kadar bo občutil razne neskladnosti in neprijetnosti, zadrege, nevščnosti in varane nade, takrat ne bo imel nikogar, ki bi mu mogel očitati, da je sodeloval in da ga ni opozarjal na razne možnosti, ki so gotove in ne- izogibne.

Med tem pa nadaljuje Mina svoje govorjenje:

„Poprej nekoč bi mi ne bil Tomaž prikrival najmanj stvarce, sedaj pa. Toda to še ni najhujše. Naj vam sam pove, ali ima vzroka dvomiti nad menoj in ali sem mu kedaj dala pri- liko, da se ljuti nad menoj zaradi besedi, ki bi jih bila jaz napravila s kakršnikoli čenčanjem. Vi sami veste vse to od njega samega in mi morete svedočiti. Kaj je kdaj mesto izvedelo za njegove prigode ali ne- rodnosti, ki jih je uganjal, čeprav so naši mestni gospodje in celo njegova prevzvišenost sama posebno iskala krivca? Ali je kdo kdaj slišal o slu- čaju Anemarije Kerdoncufove, dasi- ravno se je Tomaž toliko brigal za ta slučaj, da je celo ostal prošlo leto sam v Ameriki in poslal vas semkaj v ogleda, da vidite, kaj je z materjo in detetom?“

Ludvik Guénolé postane pri zad- njih besedah pozoren. Zato sedaj vpraša:

„Kaj je z materjo in detetom, o katerem ste govorili poprej, in o čem- ur ste govorili v zvezi z Vincen- tom Kerdoncufoff?“

Kajti Ludvik ni vedel, da je To- maž oče sinčka Anemarije Kerdon- cufove. Sicer mu je nekoč na Tor- tugi Tomaž pripovedoval o celi stvari in o sporu in dvoboju, ki ga je imel z Vincencom, ni mu pa povedal pra- vega vzroka, ki je gnal Vincenta do spopada. Ludvik pa, ki je navajen, da sam ne bi nikdar zamlčal naj- manjše trohice resnice, ni niti po- mislil na to, da bi mogel Tomaž biti manj vester v tej stvari in da mu ni povedal vsega.

Mina ga gleda z odprtimi ustmi: „Kako?“ vpraša, in je nekoliko ne- zaupljiva, tako čudna se jej zdi vsa stvar. „Kaj me tu vprašujete in kaj se delate nevednega? Kaj mislite, da jaz ne vem za vso stvar in da je nisem vedela že davno pred vami?“

Ludvik pa je še bolj začuden ko ona. Zmedeno odgovori: „Ne vem, kaj mislite.“

Ona potegne z dlanjo po čelu: „Ni mogoče... Kaj zares, vi da ne veste...“

„Česa ne vem?“ vpraša.

„Pa kaj tu govorite?... Pojdite, pojdite! ... Ta mati in njeno dete... Tak ne norčujte se z menoj! Saj vas je Tomaž iz same previdnosti poslal vnaprej v ogleda!“

„Da, poslal me je,“ izjavi sedaj Guénolé, „da pogledam, če se je že podela maščevalnost Kerdoncufo- vih ali ne, kar se tiče dvoboja To- maževega z Vincencom, ki je v tem dvoboju padel, pred šestimi leti. To vendar nima nakakršnega posla z nobeno materjo ali detetom.“

„Pa saj,“ krikuje Mina razburjeno, „saj je vendar bil ta dvoboj zato, ker ga je hotel Vincent zaradi svoje sestre Anemarije, ki je bila takrat... ki se je takrat čutila mater...“

Guénolé presenečen odstopi z korak ali dva.

„Mater?...“ vpraša Ludvik. „Ma- ter? Pa... s Tomažem?“

„I seveda!“ odvrne Mina. „S kom drugim ne!“

Celo minuto nato molčita. Mina pa želi še nekaj pojasnil.

„Da,“ pravi, „kako je že bilo? Zadeva z Anomarijo, ki so jo njeni starši zavrgli, ker... saj vam je to vendar znano!“ (Dalje prih.)

Vremensko poročilo
Ljubljana 306 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja ob uri	Stanje barometra v mm	Temperatura po C	Vetrovi	Nebo	Padavine
22. dec.	7. 14. 21.	758.7 736.4 736.5	-2.8 3.0 4.7	brezvetra m. j. zap.	megla d. obl.	0.0

Srednja večerjska temperatura 1.5, no- malna -2.3.

Vremenska napoved: južno vetrovno vreme. Solnce zahaja ob 7.43, zahaja ob 16.16.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij „Jutra“
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc

PETROLEJSKE VRČE

z ali brez zabojev, kupi vsako množino po najvišji ceni HROVAT & KOMP., Ljubljana, Vegova ulica 6. 1841

Dva točaja
med tema eden
kuhinjski mesar
se sprejmeta takoj
v restavraciji na glavnem kolodvoru
v Ljubljani. 2176

Velika auto-delavnica in garaža
JOSIP JUG
sprejema vsakovrstna popravila od najmanjših do generalnih popravil. Postrežba točna, dela z jamčena. 2042
Maribor, Tržaška cesta 16.

Najcenejše in najboljše
strune
za vse instrumente nudi trafika MODIC, Kopitarjeva ulica 1 (nasproti Jugoslo- slovske tiskarne). Istotam se dobe, ozir- narode 2197
Narodne pesmi za srednji glas s spremlj. **kitare.**
Cena 6 Din, po pošti 7 Din.

Dve mesečni sobi
Ali tudi eno sobo z dvema posteljama (lahko tudi nemeblovano) išče podjetnik, oženjen, brez otrok. On in žena sta ves dan odsotna. Cena postrežba stvar. Dopisi pod „Mirisna stranica“ na Anončno družbo Aloma Company, d. o. z., Ljubljana. 2184

Obvestilo.
Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo i. t. d. 2189
Drame Martin,
Sv. Jakoba nabrežje 29.

Zahtevajte
v
kavarnah, gostilnah,
brivnicah in javnih
lokalih
„JUTRO“

Mali oglasi

stanje do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanja, se- premičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plače se aspraj. (Lahko tudi v časnikih.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanje priložena znamka se odgovor.

Službe
Sprejme se
MOČAN UČENEC
dobrih staršev, za trgovino z mešanim blagom. Vpraša se pri F. V., Gradac 10, Be- lo-krajna. 2145

Prodaj
KRASEN ČIBUK
iz slonove, umetniško sre- bljane kosti, srebrn okov. Prvo vrstna redkost. Sodna ulica 6/II. levo. 2188

Prodaj
PRODA SE
črna sukca, črna opranik, dva zimska in en spomladni plašč, Aleksandrova cesta 3, II. nad- stropje, desno. 2168

Prodaj
OTROSKO ŽELEZNICO
z dvema strojema, tračnicami in vagončki, Wolfova ul. 8/I.

Prodaj
MESEČNO SOBO
išče za takoj uradnik. Po- nudbe pod „Soba“ na upra- vištvo „Jutra“. 2162

Dopisovanje
MLAD, INTELIGENTEN
GOSPOD 2169
šeli resne ali zabavne kore- spondence s simpatično go- spodnjo ali mlado vdovo, ki ima veselje do glasbe. Po- nudbe pod „Uradnik“, poštno- ležeča Ljubljana I.

Oglejte si naše izložbe!

Velika božična prodaja.

Povodom božičnih praznikov in novega leta priporočamo vsako- vrstna zelo **pripravna darila**, osobito različno **sukneno, volneno in perilno blago.** Velika izbira **najnovjših preprog, zaves, garnitur, finih volnenih odev** za postelje itd. Razni ostanki **sukna, barhenta, cefirja** itd. po zelo **znižanih cenah.** 2097 b

A. & E. Skaberne
veletrgovina manufakturnega blaga
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Oglejte si naše izložbe!

Naivejša izbira finih čeških
nogavic in pletenin. 2004
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

Iščem strojnika za parno lokomobilo.
Prednost ima oni, ki ima večletno prakso in dobra izpričevala ter biti mora izučen ključavničar. Plača po dogovoru. 2160
Parna žaga Franc Ravnikar, Linhartova ul. 25.

Večje industrijsko podjetje usnjarske stroke v prijaznem kraju na deželi
išče dva samostojna knjigovodji 2161
ter obenem korespondenta, zmožna slovenščine, nemščine, po možnosti tudi srbo-hrvaščine. Za stanovanje je preskrbljeno. Reflektira se samo na resne in dobre moči. Plača po dogovoru. Mesto trajno. Sprejmejo se tudi za to delo event. samostojne ženske moči. Ponudbe s sliko, prepisi spričeval in referencami pošljejo se naj na upravništvo „Jutra“ pod štiro „200“.

Odvetniška zbornica v Ljubljani naznanja
žalostno vest, da je preminul nje zaslužni član, gospod
dr. Valentin Štampihar
odvetnik v Kranju.
Pogreb se bo vršil v petek dne 23. decembra 1921
ob 15. uri popoldne iz hiše žalosti v Kranju.
Ohranimo ga v prijaznem spominu!
V Ljubljani, dne 22. decembra 1921.
2192 **OD OR.**